

«Розстріляне відродження»

Томачинської Валерії

Розстріляне відродження – літературно-мистецьке покоління 20-х – початку 30-х рр. в Україні, яке дало високохудожні твори у галузі літератури, живопису, музики, театру і яке було знищене тоталітарним сталінським режимом.

1. Термін "Розстріляне Відродження" вперше запропонував діаспорний літературознавець Юрій Лавріненко, вживши його як назву збірника найкращих текстів поезії та прози 1920-30-х рр.
2. У 1925 році в Україні нараховувалося 5000 письменників
3. Українська культура спромоглася компенсувати трьохсотрічне відставання й навіть переважити на терені вітчизни вплив інших культур, російської зокрема

Юрій Лавріненко

Іван Багряний

Павло Тичина

Остap Вишня

Неокласики
"Молодняк"

**Головні
літературні об'
єднання**

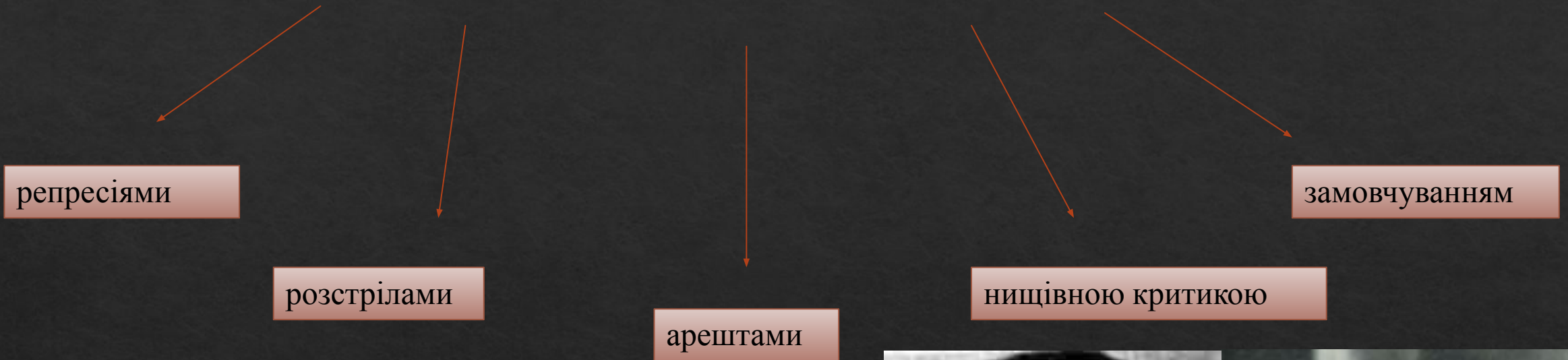
"Гарт", який пізніше
був
перейменований на
"ВАПЛІТЕ"

"Ланка" (пізніше
«МАРС»)

"Плуг"

ЛОЧАФ
(об'єднання армії та
флоту)

Комуністична партія СРСР відчула свою поразку і почала діяти забороненими методами:

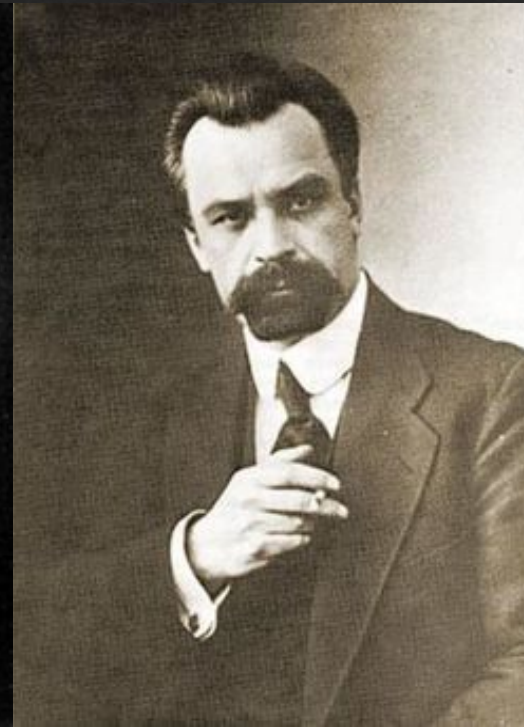
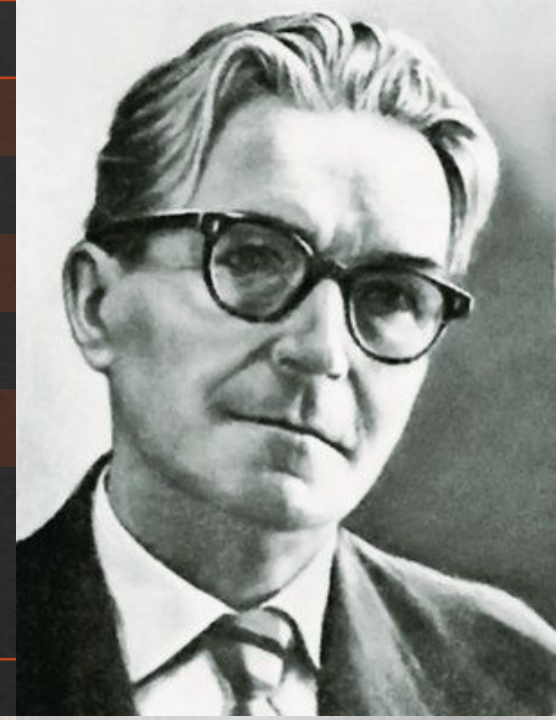
Початком масового нищення української інтелігенції вважається травень 1933 року, коли 12—13 числа відбулися арешт Михайла Ялового і самогубство Миколи Хвильового.

Перед письменниками стояв вибір:

- самогубство (Микола Хвильовий)
- репресії і концтабори (Борис Антоненко-Давидович, Остап Вишня)
- замовчування (Іван Багряний, Віктор Петров (Домонтович))
- еміграція (Володимир Винниченко, Євген Маланюк)
- писання програмових творів на уславлення партії (Павло Тичина, Микола Бажан)

Більшість митців була репресована і розстріляна. Твори здавалися до спецховів, заборонялися, замовчувалися, багато з них були назавжди втрачені. Хоча й функціонували у самвидаві (Іван Багряний), рукописних копіях, виходили за кордоном.

- Кульмінацією дій радянського репресивного режиму стало 3 листопада 1937 року. Тоді, "на честь 20-ї річниці Великого Жовтня" у Соловецькому таборі особливого призначення були розстріляні Лесь Курбас, Микола Куліш, Матвій Яворський, Володимир Чеховський, Валер'ян Підмогильний, Павло Филипович, Валер'ян Поліщук, Григорій Епік, Мирослав Ірчан, Марко Вороний, Михайло Козоріс, Олекса Слісаренко, Михайло Яловий та інші. Загалом, в один день за рішенням несудових органів, було страчено понад 100 осіб представників української інтелігенції - цвіту української нації.

1947 року Іван Багряний видав за кордоном свою поетичну збірку "Золотий бумеранг", другою назвою її було "Рештки загубленого, репресованого та знищеного".

Лесь Курбас

Матвій Яворський

Валер'ян Підмогильний

Дані добре узгоджуються з мартирологом українських письменників «Олтар скорботи», який налічує **246** письменників-жертв сталінського терору. Це число в понад два рази перевищує загальну кількість згаданих там українських письменників репресованих іншими режимами, зокрема періодом нацистської окупації (**55**), брежнєвської епохи (**29**), російської імперії (**11**), австро-угорщини (**3**) та ін. За іншими даними, з **260** українських письменників було репресовано **228**.